మధ్యతరగతి మదుపరుల పొదుపు సొమ్మును

స్వాహా చేయనున్న ఎఫ్.ఆర్.డి.ఐ. బిల్లు

ద్రవ్యసంస్థల పరిష్కారం, మదుపు బీమా (ఎఫ్.ఆర్.డి.ఐ.) బిల్లు - 2017ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆగస్టులో లోక్‌సభ ముందుంచింది. వచ్చే బడ్జెట్టు సమావేశాలు ముగిసేలోపు దానిని పరిశీలించి, సూచనలు తెలుపమని సంయుక్త పార్లమెంటరీ కమిటీకి పంపారు.

ద్రవ్యసంస్థల మూసివేతను నియంత్రించటం ద్వారా ఆ ప్రభావం ద్రవ్యవ్యవస్థపై లేకుండా చూడటం ఈ బిల్లు లక్ష్యం. ఈ బిల్లులో సేవాదారుడని పేర్కొన్న ద్రవ్యసంస్థలివి : వాణిజ్య, ప్రాంతీయ, సహకార బ్యాంకులు, బీమా కంపెనీలు, చెల్లింపులను నిర్వహించే కంపెనీలు, చిట్‌ఫండ్ కంపెనీలు, పెన్షను నిధుల నిర్వహణ కంపెనీలు, మ్యూచువల్ ఫండ్, సెక్యూరిటీల కంపెనీలు.

ఏదేనీ ఒక ద్రవ్యసంస్థ విఫలమయ్యే పరిస్థితిలో ద్రవ్య పరిష్కారాల కొరకు సకల అధికారాలు గల ఒక “పరిష్కార కార్పొరేషన్”ను బిల్లు ఏర్పాటు చేస్తుంది. ద్రవ్యసంస్థల ఆస్థులను స్వాధీనం చేసుకునే, బదలాయించే, చివరకు దివాళా ప్రకటించే అధికారాలు పరిష్కార కార్పొరేషనుకుంటాయి.

దేశంలో ద్రవ్యసంస్థలను పార్లమెంటు చేసిన చట్టం ద్వారా నియమించిన సంస్థలు నియంత్రిస్తున్నాయి. బ్యాంకులను, చిట్‌ఫండ్ కంపెనీలను రిజర్వు బ్యాంకు నియంత్రిస్తున్నది. బీమా కంపెనీల నియంత్రణకు బీమా నియంత్రణ అభివృద్ధి ప్రాధికార (ఐ.ఆర్.డి.ఏ) సంస్థ వుంది. షేర్లు, సెక్యూరిటీలు, మ్యూచువల్‌ఫండ్‌ల నియంత్రణ సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్‌ఛేంజి బోర్డు ఆఫ్ ఇండియా (సెబి) ఆధ్వర్యంలో వుంది. పెన్షన్ నిధులను నిర్వహించే కంపెనీల నిర్వహణకు పెన్షన్ ఫండ్స్ నియంత్రణ, అభివృద్ధి ప్రాధికారసంస్థ వుంది. ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులు, బీమా కంపెనీల నియంత్రణకు పార్లమెంటు చట్టాలు చేసింది. విఫలమవగల ద్రవ్య సంస్థలను పరిష్కార కార్పొరేషన్ (ఆర్‌సి) పరిధిలోకి తెచ్చేందుకు 20 చట్టాలను ఈ బిల్లు సవరించబోతుంది.

నేపథ్యం

2008 నాటి ద్రవ్య సంక్షోభం, దానినుండి బయటపడేందుకు వేల కోట్ల డాలర్లు బ్యాంకులకందజేసిన సామ్రాజ్యవాద దేశాలు దీనికొక నియంత్రణ యంత్రాంగం కావాలనుకున్నాయి. ఒక ద్రవ్యస్థిరత్వ బోర్డును (ఎఫ్‌ఎస్‌బి) జి-20 నియమించింది. “ద్రవ్యసంస్థల పరిష్కార యంత్రాంగపు ముఖ్య లక్షణాలు” అన్న నివేదికను 2011 అక్టోబరులో ద్రవ్య స్థిరత్వ బోర్డు సమర్పించగా, కాన్నెస్‌లో జరిగిన జి-20 దేశాధినేతల సమావేశం “పరిష్కార యంత్రాంగాలకు అంతర్జాతీయ నూతన ప్రమాణాలు” పేరిట 2011 నవంబరులో ఆమోదించింది.

2008 సంక్షోభానికి బ్యాంకుల స్పెక్యులేటివ్ కార్యకలాపాలు కారణం కాదనీ, అవి “విఫలం కాకుండనంత పెద్దవి” కావటమే కారణమన్న భావనపై ఆధారపడి బోర్డు ఈ నివేదిక తయారుచేసింది. ఆవిధంగా లాభార్జనే ధ్యేయంగా సాగిన కార్యకలాపాలు పెట్టుబడిదారీ విధానంలోనే వున్నాయన్న వాస్తవాన్ని ఎఫ్‌ఎస్‌బి దాచిపెట్టింది. లాభార్జనే నడిపే మార్కెట్టు సూత్రాలపై ఆధారపడిన మార్కెట్టు ఆధారిత పరిష్కారాలను జి-20 ‘నూతన ప్రమాణాలు’ సూచించాయి. కనుక మార్కెట్టు సృష్టించిన సమస్యను ఇవి పరిష్కరించలేవన్నది స్పష్టం. అలాగే ఈ ప్రమాణాలు సామ్రాజ్యవాద దేశాలకు కొంత తగినట్లుగా ఉంటాయిగానీ వివిధ తరహాల ఆర్థిక వ్యవస్థలు కలిగిన ఆసియా, ఆఫ్రికా లాటిన్ అమెరికా దేశాలకు తగినవి కావు.

ఈ ప్రమాణాలను అమలు జరిపిన తీరు గమనిస్తే యిది అర్థమౌతుంది. అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, ఇటలీ, నెదర్లాండ్స్, స్పెయిన్, స్విట్జర్లాండ్, హాంగ్‌కాంగ్‌లు మాత్రమే ఎఫ్‌ఎస్‌బి సూచించిన పరిష్కార సాధనాలన్నిటినీ పూర్తిగా అమలుచేశాయి. కాగా బెయిల్-ఇన్ క్లాజును తప్ప మిగిలినవాటిని జపాను అమలుచేసింది. మరోవైపున, అర్జెంటినా, ఆస్ట్రేలియా, బ్రెజిల్, చైనా, ఇండేనేషియా, దక్షిణ కొరియా, మెక్సికో, సౌదీ అరేబియా, సింగపూర్, దక్షిణాఫ్రికా, టర్కీలు పాక్షికంగా అమలుచేశాయి. ఇవేవీ కూడా బెయిల్ ఇన్, వారధి సంస్థల క్లాజులను అమలుచెయ్యలేదు. ఎఫ్.ఎస్.బిలోని 24 దేశాలలో ఏ ఒక్కటి కూడా ఒకే పరిష్కార సంస్థను ఏర్పాటు చెయ్యలేదు. ఇప్పటికే వున్న నియంత్రణా సంస్థల మధ్య సమన్వయాన్ని ఏర్పాటు చేశాయి. కనుక సామ్రాజ్యవాద దేశాలకు తగిన ద్రవ్య పరిష్కార పద్ధతులనూ, సాధనాలనూ భారతదేశం పూర్తిగా అమలుజరపాల్సిన అవసరంలేదని ఇది తెలుపుతున్నది.

అయినప్పటికీ “నూతన ప్రమాణాల”ను మొత్తంగా, తూచ తప్పక అమలు జరిపేందుకు సిద్ధంగా వుందని ఎఫ్‌ఆర్‌డిఐ బిల్లులోని అంశాలు తెలుపుతున్నాయి.

పూర్తిగా అనవసరమైనవి

ఈ బిల్లులోని అంశాలు అనేక ప్రశ్నలను లేవనెత్తుతున్నాయి. భారత్ లోని బ్యాంకింగ్ రంగం చాలాకాలం నుండీ నిరర్థక ఆస్థుల భారంతో క్రుంగిపోతున్నదన్నది వాస్తవం. ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల నిరర్థక ఆస్థులు (అంటే పారుబాకీలు) 2014లో రూ॥ 2 లక్షల 60 వేల కోట్లు వుండగా, 2017 మార్చినాటికి రూ॥ 8 లక్షల కోట్లకు పెరిగాయి. గత మూడేళ్ళలోనూ రూ॥ 4 లక్షల 58 వేల కోట్ల పారుబాకీలను రద్దుచేసినా నిరర్థక ఆస్తులు ఇంతగా పెరిగాయి. రిజర్వుబ్యాంకు లెక్కల ప్రకారం (ద్రవ్య స్థిరత్వ నివేదిక - 2017) ఈ నిరర్థక ఆస్తులు 9.6 శాతంగా వున్నాయి. ప్రపంచంలోనే ఇటలీ తర్వాత (16.4 శాతం) రెండవస్థానంలో భారత్ వుంది.

పై రిజర్వు బ్యాంకు నివేదిక ప్రకారం ఎక్కువగా పారుబాకీలు పడినవానిలో - మౌలిక లోహాలు, సిమెంటు పరిశ్రమలు, వీటి తర్వాత స్థానంలో నిర్మాణరంగం, మౌలిక సదుపాయాలు, ఆటోమొబైల్స్ వున్నాయి. నిరర్థక ఆస్థులు పేరుకుపోతే ఆర్థికవృద్ధి తరుగుతుందన్నది తెలిసిన విషయమే.

2014లో బిజెపి కేంద్రంలో అధికారంలోకి వచ్చేనాటికి ఉత్పాదకరంగం కునారిల్లుతున్నది. అనేక మౌలిక సదుపాయాలు, ప్రధానంగా రహదారులు, ప్రాజెక్టులు బ్యాంకులకు పారుబాకీలు పెట్టి ఆగిపోయాయి. మోడీ పెద్దగా ప్రచారం చేసిన “భారత్‌లో తయారీ” సాధించేదేమీ లేక ఉత్పాదకరంగం కుంటుతూనే వుంది. నోట్లరద్దు, జిఎస్‌టిలు పరిస్థితిని మరింత దిగజార్చాయి. నిరర్ధక ఆస్తులు 2014లో 5.8 శాతం నుండి 2017 నాటికి 9.6 శాతానికి పెరిగాయి.

బ్యాంకులు స్వీకరించిన డిపాజిట్లలో ప్రతి వందరూపాయలకు 4 రూ॥ రిజర్వు బ్యాంకులో జమచేయాలి. (ధన–నిల్వ నిష్పత్తి–సిఆర్‌ఆర్ అంటారు) దీనికి వడ్డీ రాదు. 19.5 రూ॥లను బంగారం, ప్రభుత్వ బాండ్లు, సెక్యూరిటీలలో పెట్టాలి (దీనిని ఎస్.ఎల్.ఆర్–నిశ్చిత నగదు నిష్పత్తి అంటారు) అత్యవసర పరిస్థితిలో నాల్గవవంతు ధనాన్ని వెంటనే సేకరించడానికి దీనివల్ల వీలవుతుంది. మిగిలిన 75 రూ॥లను కంపెనీలకూ, వ్యక్తులకూ రుణాలుగా యివ్వాలి. దీనిపై వచ్చిన వడ్డీలో నిర్వహణ ఖర్చులు, మదుపుదారుకు చెల్లించే వడ్డీ పోగా మిగిలేది బ్యాంకుకు లాభమవుతుంది. రుణం తీసుకున్నవారు తిరిగి చెల్లించకపోతే ఆ రుణం నిరర్ధక ఆస్థి లేదా పారుబాకీ అవుతుంది. ఈ పారుబాకీలు, బ్యాంకులిచ్చిన రుణాలలో 0.1 శాతంలోపుగా వుంటే వాణిజ్య నష్టాలుగా పరిగణిస్తారు. ఇప్పుడివి 10 శాతానికి చేరాయి.

రాజకీయ, అధికారవర్గ అవినీతి, వక్రమార్గాలే బ్యాంకుల పారుబాకీలకు ప్రధాన కారణం. పారుబాకీలలో అధికభాగం 30 కుటుంబాలు తిరిగి చెల్లించనందునే ఏర్పడ్డాయని ఆర్థికమంత్రి అరుణ్ జైట్లీ అన్నాడు. ఎగవేతదారులు విలాసవంత నౌకలు కొనుగోలు చేస్తున్నారు, డబ్బు ఖర్చు లెక్కలేని విధంగా వేడుకలు జరుపుకుంటున్నారు. తమ బాకీలను మాత్రం తిరిగి చెల్లించటంలేదని రిజర్వు బ్యాంకు గవర్నరు రఘురామ్ రాజన్ అన్నాడు. అవినీతి, రాజకీయ వత్తిళ్ళ వల్ల 14 జాతీయ రహదారుల ప్రాజెక్టులకిచ్చిన రుణాలు పారుబాకీలయ్యాయన్నది బహిరంగ రహస్యమే.

ద్రవ్య ఆస్తుల భద్రత – పునర్నిర్మాణం – భద్రతా ప్రయోజనాల అమలు చట్టం వుంది. రుణ మంజూరు సమయంలో రెండవ హామీ (కొల్లెటరల్)గా పెట్టిన ఆస్థిని వేలం వేసే అధికారాన్ని ఈ చట్టం బ్యాంకులకిచ్చింది. ఈ చట్టం క్రింద 2015లో బ్యాంకులు 64,519 ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోగా, వాటి అమ్మకం ద్వారా వచ్చిన సొమ్ము అత్యల్పంగా వుంది. అప్పుల తీర్పు క్రింద బడా బాబుల ఆస్తులు స్వాధీనం, వాటి అమ్మకం దాదాపు లేదనే అనాలి. నిజమైన ఆర్థిక యిబ్బందులతో తిరిగి చెల్లించలేకపోయిన పేదల ఆస్తులను, పశువులను, వంట సామానులను జప్తు చేయటం సర్వసామాన్యం.

పారుబాకీలకు సంబంధించి బ్యాంకులకు ఇతర చట్టాలు, నిర్మాణాలు కూడా వున్నాయి. దివాళా కోడ్‌ను అమలుజరిపే దివాళా బోర్డు (ఇన్‌సాల్వెన్సీ, బ్యాన్కరప్టసీ బోర్డు ఆఫ్ ఇండియా) వుంది. ద్రవ్యసంస్థల బ్యాంకుల అప్పుల వసూలు సంస్థ, రుణాల వసూలు ట్రిబ్యునల్స్ వున్నాయి. డిపాజిట్ బీమా, రుణహామీ కార్పొరేషన్‌ను (డిఐసిజిసి) నెలకొల్పారు. రాజకీయ అవినీతి, జోక్యం లేకుండాపోతే బ్యాంకులు పారుబాకీల సమస్యను తామే పరిష్కరించుకోగలవు.

ప్రభుత్వరంగ ద్రవ్యసంస్థల పాత్ర

భారత ద్రవ్యరంగంలో ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులు, బీమా, ఇతర ద్రవ్యసంస్థలదే ఆధిపత్యం. అవి పెద్దవే. అయినా జి–20 ప్రతిపాదించిన “విఫలం కాకుండనంత పెద్దవి” కావు. ప్రపంచంలోని పెద్ద బ్యాంకుల జాబితాలో 55వ స్థానంలో స్టేట్‌బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వుంది. జి–20 గుర్తించిన “ప్రపంచంలో వ్యూహాత్మకంగా ప్రాధాన్యత గల ద్రవ్యసంస్థల”(సిఫి)లో ఒక్క భారత ద్రవ్యసంస్థ కూడా లేదు.

2008 ద్రవ్య సంక్షోభ ప్రభావం భారత ద్రవ్యరంగం మీదపడకుండా ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులు ఆపగలిగాయి. దీనిని రిజర్వుబ్యాంకూ చెప్పింది. ఇది మన ఆర్థికరంగ గొప్పదనంగా ఆనాటి యుపిఏ ప్రభుత్వమూ చెప్పుకుంది.

బ్యాంకుల జాతీయాకరణ తర్వాత ఒక్క ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకూ మూసివేతకు గురికాలేదు. నూతన ఆర్థిక విధానం తర్వాత విఫలమైన బ్యాంకులన్నీ ప్రైవేటు బ్యాంకులే. వాటిని ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులో కలిపివేశారు.

అలాంటివి ఐదు బ్యాంకులున్నాయి. బెనారస్ స్టేటు బ్యాంకును 2002లో బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడాలో కలిపారు. 2003లో నెడుంగడి బ్యాంకును పంజాబు నేషనల్ బ్యాంకులో కలిపారు. 2004లో గ్లోబల్ ట్రస్టు బ్యాంకును ఓరియంటల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ కామర్సులో కలిపారు. యునైటెడ్ వెస్ట్రన్ బ్యాంకును 2006లో ఐడిబిఐలో కలిపారు. ఒక ప్రైవేటు బ్యాంకును మాత్రమే మూసివేశారు. అది 1993లో బ్యాంక్ ఆఫ్ కరద్.

అనేక చిన్న అర్బన్ బ్యాంకులూ, గ్రామీణ సహకార బ్యాంకులు దివాళాకు గురయ్యాయి. రిజర్వుబ్యాంకు, డిఐసిజిసి కలిసి వాటికి చెందిన మదుపుదారుల సమస్యలను పరిష్కరించాయి. అయితే పెద్ద బ్యాంకులు, ద్రవ్యసంస్థలూ 2008 ద్రవ్య సంక్షోభానికి ముందూ తర్వాతా కూడా స్థిరంగానే వున్నాయి. డిఐసిజిసి నివేదికలను చూస్తే, విఫలమైన బ్యాంకుల, ప్రధానంగా 2008–09లో దాని వద్దనున్న డిపాజిట్ బీమా సొమ్ములో 6.6 శాతంగా వుంది. ఇది 2013 –14 నాటి 1 శాతంకంటే తక్కువగా వుంది. 2017లో దీని వద్దనున్న డిపాజిట్ బీమా సొమ్ము రూ.70,155 కోట్లు.

ఇది తెలుపుతున్నదేమిటి? సమీప గతంలో బ్యాంకులు వైఫల్యం చెందటం అరుదుగా సాగుతూ తగ్గుతూ వస్తున్నది. కనుక ఎఫ్‌ఆర్‌డిఐ బిల్లులో ప్రతిపాదించిన పరిష్కార యంత్రాంగం దేశీయ పరిస్థితిని బట్టి చేసిందికాదు.

బెయిల్ ఇన్

జి–20 ద్రవ్య స్థిరత్వ బోర్డు సూచించిన అన్ని పరిష్కార విధానాలను ఈ బిల్లులో పొందు పరిచారు. అవి : ఆస్తులూ, అప్పులను బదలా యించే, అమ్మే అధికారం; తాత్కాలిక వారధి సంస్థ ఏర్పాటుకు అధికారం; అప్పుల విలువ తగ్గింపు, మార్పిడి చేసే అధికారం (దీనినే బెయిల్ ఇన్ అంటారు); ముందస్తు మూసివేతపై తాత్కాలిక స్టే యిచ్చే అధికారం; ‘సిఫి’ల పునరుజ్జీవానికీ, మూసివేతకూ అధికారం తదితరాలు.

2008 ద్రవ్య సంక్షోభంలో, ప్రభుత్వ ఖజానా నుండి నిధులందజేసి బ్యాంకులను సామ్రాజ్యవాద దేశాలు కాపాడాయి. దీనిని బెయిల్‌ఔట్ – బయటనుండి చేయూతనివ్వటం–అన్నారు. దీని స్థానంలో బెయిల్‌ఇన్‌ను ఎఫ్‌ఎస్‌బి సూచించింది. అంటే బ్యాంకులో నుండే నిధులను పొందటం. మరో మాటలో బ్యాంకులో మదుపు పెట్టిన డిపాజిటర్ల సొమ్మును వాడుకుని బ్యాంకులు బయటపడటం. దీనిని ఎఫ్‌ఆర్‌డిఐ బిల్లులో పొందుపరిచారు.

ఎవరీ డిపాజిట్‌దారులు? 1980 దశకంలో కుటుంబ పొదుపు మొత్తాలు, బ్యాంకు డిపాజిట్లలో 40 శాతంగా వుండేవి. 1990లలో ఇది 35 శాతానికి తగ్గింది. 2001లో యూనిట్ ట్రస్టు స్కామ్‌తో 45 శాతానికి పెరిగి, నోట్లరద్దు తర్వాత 60 శాతానికి చేరింది. ప్రస్తుత దశకంలో ఇది 50 శాతంగా వుంది.

మరోవిధంగా చూస్తే, లక్ష రూ॥లకు లోపున్న డిపాజిట్ల ఖాతాలు 67 శాతం. రూ॥ 15 లక్షలకు మించిన ఖాతాలు 1.3 శాతం. అంటే రూ॥ 2 లక్షలలోపు ఖాతాలు 80 శాతంగా వుండి వుంటాయి. తమ కష్టార్జితం నుండి మిగిల్చిన పొదుపును మధ్యతరగతి వర్గాలు బ్యాంకుల్లో దాచుకుంటున్నాయి. ఇపుడీసొమ్మును బ్యాంకులు వాడుకుంటాయి. మదుపుదారుకు డబ్బు బదులు బ్యాంకు వాటాలు ఇస్తామనో, బీమా మేరకు కొంత సొమ్ము ఇస్తామనో పరిష్కార కార్పొరేషన్ చెబుతుంది. ఇది బెయిల్ ఇన్ అర్థం. మధ్య, పేదవర్గాల మదుపు సొమ్మును దోచుకోవటం తప్ప యిది మరేమీ కాబోదు.

సార్వభౌమత్వంగల ప్రభుత్వం ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులకు హామీగా వున్నందున ప్రజలు వీటిలో తమ సొమ్ము దాచుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులపై వినియోగదారుల కున్న విశ్వాసం ప్రైవేటు బ్యాంకులపై వారికి లేదనీ, ద్రవ్య సంక్షోభ సమయంలో ప్రైవేటు బ్యాంకుల నుండి డిపాజిట్లు ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులకు తరలాయని చెబుతూ రిజర్వు బ్యాంకు "భారత్‌లో బ్యాంకుల యాజమాన్యాన్ని ప్రభుత్వం కలిగివుండటంవలన దేశ ఆర్థిక స్థిరత్వం నిలదొక్కుకున్న"దని వ్యాఖ్యానించింది (ఆర్‌బిఐ నివేదిక 2013). ఈ విశ్వాసాన్ని చెదరగొడితే ద్రవ్య అస్థిరతవస్తుంది. ఈ అస్థిరత్వ భారాన్ని మొత్తాన్ని సామాన్యులపై మోపుతారు.

ఇది ఊహకాదు. పరిష్కార యంత్రాంగంపై రిజర్వుబ్యాంకు వర్కింగ్ గ్రూపు పరిష్కార యంత్రాంగాన్ని తిరస్కరించనప్పటికీ, డిపాజిట్లను, బ్యాంకుల మధ్య రుణాలనూ, స్వల్ప వ్యవధి రుణాలనూ బెయిల్ ఇన్ పరిధినుండి పూర్తిగా తొలగించమని సూచించింది. ఎందుకంటే ఇవి "బెయిల్‌ఇన్‌లో చేరిస్తే ద్రవ్య అస్థిరత్వాన్ని తెస్తాయి" అని చెప్పింది.

మదుపుదారుల డిపాజిట్లకు బ్యాంకులు బీమా చెల్లిస్తాయి గనుక, బెయిల్ ఇన్ అమలయితే మదుపుదారులకు బీమా సొమ్ము అందుతుంది గనుక, చిన్న పొదుపుదారులకు రక్షణకల్పించమని ప్రభుత్వం వాదిస్తున్నది. డిఐసిజిసి చట్టం, బీమా ప్రీమియం రూ. 1500 అనీ, చెల్లించే బీమా గరిష్ట మొత్తం లక్ష రూపాయలనీ నిర్దేశించింది. ఇది 24 ఏళ్లక్రిందట నిర్ణయించిన మొత్తం. ఆ తర్వాతి కాలపు ద్రవ్యోల్బణాన్ని తీసుకుంటే బీమా మొత్తాన్ని రూ॥ 5 లక్షలకు పెంచాల్సివుంటుంది. లక్షలోపు డిపాజిట్లు 67 శాతంకాగా, లక్షనుండి 15 లక్షల లోపు డిపాజిట్లు 31 శాతం. అయితే డిఐసిజిసి చట్టాన్ని ఈ ఎఫ్‌ఆర్‌డిఐ బిల్లు రద్దు చేస్తుంది. బిల్లులోని సెక్షను–29 సంబంధిత నియంత్రణా సంస్థతో సంప్రదించి బీమా మొత్తాన్ని ఆర్‌సి నిర్ణయిస్తుందని పేర్కొంది. అంటే డిపాజిట్ దారులను నిరంకుశాధికారుల దయపై ఆధార పడేట్లు చేశారు.

వారధి సంస్థ

పునర్నిర్మించవచ్చునీ లేదా మూసివేయ దగినవనీ గుర్తించిన ద్రవ్యసంస్థల ఆస్తులనూ అప్పులనూ బదలాయించే ప్రక్రియ పర్యవేక్షణకు ఒక వారధి సంస్థను ఏర్పాటుచేసే అధికారాన్ని బిల్లు ఆర్‌సికిచ్చింది. ఈ వారధి సంస్థ "పూర్తి స్వంతదారు" అని చెప్పారు. అయితే దీనిలోని వాటాలను 40 శాతం వరకూ ఇతర ద్రవ్య సంస్థలకు ఇవ్వవచ్చుని బిల్లు పేర్కొంది.

విఫల ద్రవ్యసంస్థను పొందాలన్న ఉద్దేశ్యం వున్న ద్రవ్యసంస్థ వారధిసంస్థలో వాటాలు కొని తన కనుకూల నిర్ణయాలు చేయించగలుతుంది. ఎఫ్‌ఆర్‌డిఐ బిల్లు బ్యాంకులను బలహీనపరుస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ బిల్లు చట్టమయితే బ్యాంకు కష్టాలను ప్రభుత్వం పట్టించుకోదు. అవి ఆర్‌సి వద్దకే వెళ్ళాలి. ఈ బలహీనపడిన బ్యాంకులను, వాటి ఆస్తులను ఇతర ద్రవ్య సంస్థలకు బదలాయింపు చేస్తారు. శక్తివంతమైన ద్రవ్యసంస్థలే ఆ పని చేయ గలుగుతాయి. దేశ ద్రవ్య ఆర్థికస్థితిపై బలీయ విదేశీ ఫైనాన్సు పెట్టుబడి పట్టు మరింతగా బిగిసి పోయేందుకే ఈ బిల్లు తోడ్పడుతుంది.

హక్కుల కాలరాచివేత

ద్రవ్యసంస్థల ఉద్యోగుల బోనసు, ఇతర సౌకర్యాల నిరాకరణ, వారి సర్వీసు నిబంధనల్లో మార్పు, ఉద్యోగాలనుండి తొలగింపు చేపట్టగల అధికారాలను యీ బిల్లు ఆర్‌సికిచ్చింది. ఇవి కోర్టులలో ప్రశ్నించరాదన్న అంశం కూడా వుంది. సుదీర్ఘ పోరాటాల ద్వారా కార్మికులు, ఉద్యోగులు సాధించుకున్న హక్కులపై సాగుతున్న పెద్ద దాడిలో ఇది భాగమే.

రాజకీయ ఒత్తిళ్లు, అవినీతి ఫలితంగా ఆర్థిక యిబ్బందులలో పడిన ద్రవ్యసంస్థలను బయట పడవేయటానికి, మధ్యతరగతి ప్రజల పొదుపు సొమ్మును లాగివేసుకోవటానికి ఉద్దేశించినదీబిల్లు. ద్రవ్యసంస్థలపట్ల, ప్రజల పొదుపు సొమ్ముపట్ల తన బాధ్యతను వదిలించుకునేందుకు ప్రభుత్వం పూనుకుంది. సామ్రాజ్యవాద దేశాల ఆర్థికానికి అనుగుణంగా వున్న చర్యలను మక్కికిమక్కి అమలు చేయపూనుకోవటం ద్వారా భారత ద్రవ్యసంస్థలూ, ఆర్థికవ్యవస్థపై సామ్రాజ్య వాదుల ద్రవ్య పెట్టుబడి విషకౌగిలిని మరింత బిగించివేసే చర్య యిది. ఈ బిల్లును ఉపసంహరించాలని డిమాండు చేయాలి.

(రిజర్వుబ్యాంకు వెబ్‌సైట్, ఇపిడబ్ల్యు వ్యాసాలు, బిజినెస్ స్టాండర్డు వార్తలలోని సమాచారం ఆధారంగా)

ooooo